

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

Філософський факультет

Кафедра етики, естетики та культурології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заст. декана
філософського факультету
Комаха Л.Г.

«__» _____ 201__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕТИКА ТА ЕСТЕТИКА

для студентів

галузь знань **0402 фізико-математичні науки**

спеціальність **6.040201 математика, 6.040205 статистика, 6.040202 механіка**

освітній рівень **бакалавр**

освітня програма **математика**

вид дисципліни **вибір студентів**

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2017/2018
Семестр	5
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладачі: Подолян Галина Петрівна, к.ф.н., доцент кафедри етики, естетики та культурології

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2017

Розробники: Подолян Галина Петрівна, к.ф.н., доцент кафедри етики, естетики та культурології

ЗАТВЕРДЖЕНО
«28» серпня 2017 р.

Зав. кафедри етики, естетики та культурології

_____ Панченко В.І.

Протокол № 1 від «28» серпня 2017 р.

Схвалено науково - методичною комісією механіко-математичного факультету

Протокол від «___» _____ 2017 року №___

Голова науково-методичної комісії _____ (Курченко О.О.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

«___» _____ 2017 року

ВСТУП

1. Мета дисципліни – формування цілісного розуміння студентами уявлення про історико-теоретичні процеси розвитку етики та естетики як актуальних наук філософської сфери.

2. Вимоги до вибору навчальної дисципліни:

1. Успішне опанування курсу базується на знаннях з таких дисциплін освітнього рівня «бакалавр» як: «Філософія», «Історія української культури», та ін. Студенти повинні **знати** основні філософські поняття, категорії і методи соціально-філософського пізнання.
2. **Вміти** опрацювати тематику філософських текстів; застосовувати основні поняття, категорії в аналізі соціально-культурних, морально-етичних та естетичних явищ та процесів; виявляти сучасні тенденції розуміння та інтерпретації етики та естетики, прогнозувати перспективи їх розвитку з урахуванням особливостей етичної та естетичної сфер в контексті розвитку цивілізаційних процесів в умовах глобалізації.
3. **Володіти елементарними навичками** наукового дослідження та управління інформацією; критичного відношення та прогнозування перспектив розв'язання соціальних, економічних, морально-психологічних проблем у професійному спілкуванні та корпоративному функціонуванні.

3. Анотація навчальної дисципліни: дисципліна «Етика та естетика» належить до переліку дисциплін вибору студентів та викладається у 5 семестрі бакалаврату. Навчальна дисципліна знайомить студентів із основами етико-естетичної проблематики, що є важливими складовими процесу формування особистісних якостей людини, світоглядних засад гуманістичного світогляду сучасної молоді.

Визначається предмет, завдання, теоретичні основи, методологія, основні напрямки та проблематика класичних і сучасних досліджень етики та естетики. Розглядаються історико-теоретичні процеси формування етики й естетики як філософських наук, актуальні проблеми сучасного функціонування обох сфер наукового пізнання. Особлива увага зосереджується на тих питаннях сучасних морально-етичних та естетичних проблемах, що залишаються відкритими для дискусій.

4. Завдання (навчальні цілі) – надати студентам цілісну систему знань про сучасні дослідження етики та естетики, основну проблематику, дослідницькі підходи та методологію вивчення даних наук. В результаті навчання студенти мають не лише продемонструвати масив теоретичних знань, але й вміти використовувати їх у вирішенні конкретних аналітичних і дослідницьких завдань щодо моральних колізій, естетичних проблем, що виникають в сучасних практиках, надаючи неупереджену експертну оцінку досліджуваному явищу.

5. Результати навчання за дисципліною:

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

<i>Результат навчання</i> (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація*; 4. автономність та відповідальність*)		<i>Методи викладання і навчання</i>	<i>Методи оцінювання</i>	<i>Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни</i>
Код	Результат навчання			
	Знати:			
I.1	предмет, об'єкт, методи,	лекція	тест,	5

* заповнюється за необхідністю, наприклад для практик, лабораторних курсів тощо.

	завдання, теоретичні основи, причини формування етичних та естетичних досліджень, що склалися в сучасних гуманітарних науках		<i>підсумкова контрольна робота</i>	
1.2	особливості етики та естетики як філософських наук	<i>лекція</i>	<i>тест</i>	5
1.3	понятійно-категоріальний апарат етики та естетики	<i>лекція</i>	<i>тест, самостійна письмова робота</i>	10
1.4	взаємозв'язок між етичною та естетичною науками	<i>лекція</i>	<i>лекція</i>	10
1.5	методи та механізми розв'язання основних моральних дилем і естетичних проблем сучасних практик	<i>лекція</i>	<i>самостійна письмова робота, усна відповідь</i>	10
	Вміти:			
2.1	демонструвати знання спеціалізованої літератури із етики та естетики	<i>самостійна робота</i>	<i>усна відповідь, самостійна письмова робота</i>	5
2.2	кваліфіковано виявляти моральні та естетичні проблеми в теоретичній спадщині та конкретних ситуаціях практичної діяльності	<i>лекція, самостійна робота</i>	<i>усна відповідь, самостійна письмова робота</i>	5
2.3	аргументовано вибирати рішення щодо відкритих дилемних моральних та естетичних проблем	<i>лекція, самостійна робота</i>	<i>усна відповідь, самостійна письмова робота</i>	10
2.4	давати оцінку мотивів, норм, ціннісних та естетичних орієнтирів, моральної поведінки та естетичної діяльності	<i>лекція, самостійна робота</i>	<i>усна відповідь, самостійна письмова робота</i>	5
2.5	формуванню потенційно перспективні шляхи виходу із складних моральних чи естетичних проблем	<i>лекція, самостійна робота</i>	<i>усна відповідь, самостійна письмова робота</i>	5
	Комунікація:			
3.1	вести етичний та естетичний дискурс щодо актуальних питань етики та естетики	<i>лекція,</i>	<i>усна відповідь, самостійна письмова робота</i>	5
3.2	використовувати знання іноземних мов для аналізу інформаційних	<i>самостійна робота</i>	<i>усна відповідь, самостійна</i>	5

	інтернет-ресурсів, читання новітньої філософської літератури для підготовки до занять та написання самостійних робіт		письмова робота	
3.3	презентувати результати проведених досліджень та здійсненої самостійної роботи у вигляді доповідей, повідомлень, есе, презентацій	самостійна робота	усна відповідь, самостійна письмова робота	5
Автономність та відповідальність:				
4.1	самостійно шукати та критично опрацьовувати літературу із відповідних досліджень, вільно володіти методами обробки, аналізу та синтезу наукової інформації	самостійна робота	усна відповідь, самостійна письмова робота	5
4.2	виробляти критичне відношення до існуючих варіантів інтерпретації і вирішення моральних дилем, естетичних проблем в сучасних практичних сферах використання етичного й естетичного знання	лекція, самостійна робота	усна відповідь, дискусії, самостійна письмова робота	5
4.3	усвідомлювати відповідальність за достовірність, об'єктивність та політико-ідеологічну незаангажованість отриманих висновків стосовно проведених досліджень і пояснень щодо аналізу засад етичної та естетичної сфер	самостійна робота	усна відповідь, дискусії, самостійна письмова робота	5

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін)

Результати навчання дисципліни	1.1	1.2	2.1	4.1	4.2
Програмні результати навчання		+			
			+		
			+		

7. Структура курсу: у курсі передбачено 2 змістових частини. Заняття проводяться у вигляді лекцій з використання інтерактивних методів навчання. Завершується дисципліна заліком.

Перша частина курсу присвячена аналізу історико-теоретичних засад етики (предмет, завдання, соціокультурні причини, історія розвитку, особливості, понятійно-категоріальний апарат етики як науки, тенденції сучасних етичних досліджень).

Друга частина курсу присвячена аналізу історико-теоретичних засад естетики (предмет, об'єкт, завдання, соціокультурні причини, історія розвитку, особливості, понятійно-категоріальний апарат естетики як науки, тенденції сучасних естетичних досліджень).

7. Схема формування оцінки

Навчальна дисципліна оцінюється за модульно-рейтинговою системою, та складається з двох частин:

Змістова частина 1. Історико-теоретичні засади етики (1 - 4 теми).

Змістова частина 2. Історико-теоретичні засади естетики (5-8 теми).

7.1.Форми оцінювання студентів

Оцінювання студентів проводиться в двох формах: **семестрове (поточне)** оцінювання та **підсумкове** оцінювання.

Загальні результати навчальної діяльності студентів з дисципліни оцінюються за 100-бальною шкалою, що включає рейтингові бали за аудиторну роботу, самостійну роботу, підсумковий контроль.

Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру і не передбачає додаткових заходів оцінювання для успішних студентів з метою підвищення оцінки. Загальна оцінка з дисципліни розраховується як сума оцінок за першу та другу частини.

Заборгованості студент повинен здати протягом 10 днів після завершення теми.

Консультації з дисципліни (2 год.) проводяться за графіком кафедри.

7.1.1. Форми семестрового (поточного) оцінювання студентів. Семестрове (поточне) оцінювання знань студентів. Семестрову кількість балів складають бали, отримані студентом в процесі теоретичного освоєння матеріалу з усіх частин(розділів) дисципліни, виконання самостійних, творчих завдань, написання рефератів, підсумкових контрольних робіт, передбачених робочою навчальною програмою дисципліни.

Перша частина «Історико-теоретичні засади етики» включає 1-4 теми.

Форми семестрового (поточного) контролю знань студентів у першій частині:

№ п/п	Виконана робота	Кількість	балів
		min	max
1	домашня письмова робота	3 X 2	5 X 2
2	тестові опитування	1X 4	5 X 4
3	участь у дискусії	2	5
4	конспект першоджерел	2 X3	5
5	проміжна контрольна робота	6	10
	Всього:	24	50

Проміжний контроль (1 частина).

Контроль знань студентів у першій частині проводиться після завершення вивчення перших чотирьох тем у формі письмової аудиторної роботи. Навчальний процес у першій частині передбачає виконання наступних завдань:

2 тема «Історичний розвиток уявлень про мораль» **письмове завдання:** «Історико-культурна специфіка морально-філософських проблем людства».

3 тема «Понятійно-категоріальний апарат етики» **письмове завдання:** «Основні етичні поняття, категорії, принципи: теорія, історія та сьогодення».

4 тема «Сучасна проблематика етики» **круглий стіл:** «Моральні колізії сучасності».

Друга частина включає 5-8 теми.

Форми семестрового (поточного) контролю знань студентів у другій частині

№ п/п	Виконана робота	Кількість балів	
		min	max
1	домашня письмова робота	3 X 2	5 X 2
2	тестові опитування	1X 4	5 X4
3	участь у дискусії	2	5
4	конспект першоджерел	2 X3	5
5	проміжна контрольна робота	6	10
	Всього:	24	50

Проміжний контроль (2 частина).

Контроль знань студентів у другому модулі проводиться після завершення вивчення других чотирьох тем(5-8) у формі письмової аудиторної роботи. Навчальний процес у другому модулі передбачає виконання наступних завдань:

6 тема «Понятійно-категоріальний апарат естетики» **письмове завдання:** «Історико-теоретична динаміка уявлень про естетичні категорії і мистецтво».

7 тема «Естетика ХХ ст.» **презентація або аналітичний огляд** «Мистецькі напрями ХХ ст.».

8 тема «Сучасні тенденції розвитку естетики» **круглий стіл** «Сучасні проблеми мистецтва».

Загальна оцінка з дисципліни в результаті поточного контролю частин розраховується як сума оцінок за першу та другу частини.

Семестрове (поточне) оцінювання знань студентів з дисципліни (підсумкова таблиця)

№ п/п	ВИДИ РОБІТ	1 ЧАСТИНА		2 ЧАСТИНА	
		min	max	min	max
1.	участь у дискусії	2	5	2	5
2.	тестові опитування	1 X4	5 X 4	1 X 4	5 X 4
3.	домашня письмова робота	3 X2	5 X 2	3 X2	5 X 2
4.	конспект першоджерел	2 X3	5	2 X3	5
5.	модульна контрольна робота	6	10	6	10
	Всього:	24	50	24	50

7.1.2. Підсумкове оцінювання знань студента

Підсумкове оцінювання знань студента відбувається у формі аудиторної письмової роботи.

Допуск до заліку передбачає виконання наступних завдань:

Перша частина:

2 тема «Історичний розвиток уявлень про мораль» **письмове завдання:** «Історико-культурна специфіка морально-філософських проблем людства».

3 тема «Понятійно-категоріальний апарат етики» **письмове завдання:** «Основні етичні поняття, категорії, принципи: теорія, історія та сьогодення».

4 тема «Сучасна проблематика етики» **«круглий стіл»:** «Моральні колізії сучасності».

Друга частина:

6 тема «Понятійно-категоріальний апарат естетики» **письмове завдання:** «Історико-теоретична динаміка уявлень про естетичні категорії і мистецтво».

7 тема «Естетика ХХ ст.» **презентація або аналітичний огляд** «Мистецькі напрями ХХ ст.».

8 тема «Сучасні тенденції розвитку естетики» **«круглий стіл»** «Сучасні проблеми мистецтва».

Підсумкове оцінювання знань студента з дисципліни (в балах)

	Семестрове оцінювання (включає поточне оцінювання)		Підсумкове оцінювання	Загальна оцінка
	(ЗЧ 1)	(ЗЧ 2)		
Мінімум	24	24	12	60
Максимум	40	40	20	100

7.2 Організація оцінювання:

На першому навчальному занятті кожної частини викладач знайомить студентів з системою оцінювання. Орієнтовний графік оцінювання відповідає послідовності вивчення тем дисципліни. Після кожного заняття або виду контролю викладач повідомляє студентів про результати оцінювання та (за необхідності) коментує їх. Результати оцінювання фіксуються в журналі викладача. На останньому занятті частини викладач повідомляє студентів про загальну оцінку результатів навчання. Протягом вивчення дисципліни студенти мають доступ до робочої програми, розміщеної на сайті факультету, де визначено форми оцінювання та систему формування оцінки.

Графік оцінювання дисципліни:

Перша частина:

1. Письмове завдання: «Історико-культурна специфіка морально-філософських проблем людства» (після вивчення 2 теми).

2. Письмове завдання: «Основні етичні поняття, категорії, принципи: теорія, історія та сьогодення»(після вивчення 3 теми).
3. Підготовка матеріалів для обговорення на «круглому столі» «Моральні колізії сучасності»(до вивчення 4 теми).

Друга частина:

4. Письмове завдання: «Історико-теоретична динаміка уявлень про естетичні категорії і мистецтво»(після вивчення 6 теми).
5. Презентація або аналітичний огляд «Мистецькі напрями ХХ ст.»(після вивчення 7 теми).
6. Підготовка матеріалів для обговорення на «круглому столі» «Сучасні проблеми мистецтва»(до вивчення 8 теми).

8.Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59
Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

Загальна оцінка з дисципліни розраховується як сума оцінок за першу та другу частини. **Заборогованості студент повинен здати протягом 10 днів після завершення частини.**

При простому розрахунку отримуємо:

	Семестрова кількість балів	ПКР (підсумкова контрольна робота) / залік	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	48	12	60
Максимум	80	20	100

8. Схема формування оцінки:

Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема **оцінювання теоретичної підготовки** – результати навчання (знання 1.1 – 1.6), що складає 40% від загальної оцінки та **оцінювання практичної підготовки** – результати навчання (вміння 2.1-2.5); (комунікація 3.1-3.3); (автономність та відповідальність 4.1-4.3), що складає 60% загальної оцінки. Семестрову кількість балів формують бали, отримані студентом у процесі засвоєння матеріалу із двох частин та виконання самостійних робіт.

Підсумкове оцінювання у формі заліку: підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів), яка визначається як сума балів за систематичну роботу впродовж семестру. Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру. Мінімальною кількістю балів, що визначає достатній рівень опанування студентом навчальної дисципліни та допуском до заліку, є **48** балів. Проте, у такому випадку максимальна оцінка знань студента за кредитно-модульною системою (робота протягом семестру плюс залік) не може перевищувати 60 балів, що за шкалою відповідності дорівнює оцінці «задовільно».

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва лекції	Лекції	Самостійна робота
	Частина 1.		
1	Тема 1. Етика як філософська наука	4	6
2	Тема 2. Історичний розвиток уявлень про мораль	5	7
3	Тема 3. Понятійно-категоріальний апарат етики	4	6
4	Тема 4. Сучасна проблематика етики	5	6
	<i>Підсумкова контрольна робота</i>	1	
	Частина 2.		
	Тема 5. Естетика як філософська наука	5	6
	Тема 6. Понятійно-категоріальний апарат естетики	4	6
	Тема 7. Естетика ХХ ст.	5	7
	Тема 8. Сучасні тенденції розвитку естетики	4	6
	<i>Підсумкова контрольна робота</i>	1	
	<i>Консультації</i>	2	
	ВСЬОГО	40	50

Загальний обсяг **90 год.**, в тому числі:

Лекцій **-38 год.**

Консультації – 2 год.

Самостійна робота становить - **50 год.**

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна: (Базова)

1. Етика. Естетика. Навч. посіб./ за наук. ред.. Панченко В.І. – К. «Центр учбової літератури», 2014.
2. Естетика. Підручник. // Л.Т.Левчук, В.І.Панченко, О.І. Оніщенко, Д.Ю.Кучерюк., – К., 2005.
3. Малахов В.А. Етика спілкування: Навч.посібник. – К.: Либідь, 2006.
4. Левчук Л.Т. Західноєвропейська естетика ХХ ст. – К., 1997.
5. Левчук Лариса. Українська естетика: традиції та сучасний стан. – Черкаси, 2011.
6. Теоретичні проблеми сучасної етики: навч. посіб. для студ. ВНЗ / [Т.Г. Аболіна, І.В. Васильєва, А.М. Єрмоленко та ін.]. – 2-ге переробл. та доповн. К.: ВД «Авіцена», 2013.

Додаткова:

1. Єрмоленко А.М. Соціальна етика та екологія. – К., 2010.
2. Ільчук Л. П. Психоаналітична модель художньої творчості: досвід теоретичних модифікацій. – К., 2013.
3. Йонас Г. Принцип відповідальності. У пошуках етики для технічної цивілізації. – К., 2001.
4. Канарский А. С. Диалектика эстетического процесса. – К., 2008.
5. Кастельс. М. Информационная эпоха: экономика, общество, культура. – М., 2000.
6. Левчук Л.Т. Психологія: історія, теорія, мистецька практика. – К., 2002.
7. Личкова В.А. Некласична естетика в культурному просторі ХХ- поч..ХХІ ст.. – К., 2011.
8. Макінтайр Е. Після чесноти: дослідження з теорії моралі / Пер. з англ. – К.: Дух і літера, 2002. – 436 с.
9. Панченко В.І. Мистецтво в контексті культури. – К., 1998.
10. Стоян С.П. Культурно-історичні метаморфози символізму в європейському образотворчому мистецтві. – К., 2014
11. Филиппова Л.Я. Компьютерная этика: Морально-этические и правовые нормы для пользователей комп. сетей. – Х., 2006.
12. Фролов И.Т., Юдин Б.Г. Этика науки: проблемы и дискуссии. – М., 1986.

